

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ,
ΥΓΕΙΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
& ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
Δ/ΝΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ**

Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 105 59 - Αθήνα
Τηλέφωνο : 2131516 267, 620,
622, 284, 057
Πληροφορίες : Γεωργία Μοσχονά
Ηλ. Ταχυδρομείο : dsr@ypakp.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΘΕΜΑ: Διευκρινίσεις επί των άρθρων 91-95 του ν. 4808/2021 (Α' 101), αναφορικά με τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να ασκείται νόμιμα το δικαίωμα της απεργίας, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα και στις επιχειρήσεις δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας.

Με τα άρθρα 91 έως και 95 του Κεφαλαίου Δ' «ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ» του ν. 4808/2021 (Α' 101), τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του ν. 1264/1982 (Α' 79) και του ν. 2224/1994 (Α' 112), σχετικά με τη νόμιμη άσκηση του απεργιακού δικαιώματος και μεταρρυθμίστηκαν τα θέματα που αφορούν Α) στην υποχρέωση γνωστοποίησης απεργίας και στάσεων εργασίας (Άρθρο 91), σε συνάρτηση με το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών (Άρθρο 92), Β) στην υποχρέωση διεξαγωγής Δημόσιου Διαλόγου, στο δημόσιο, τους ΟΤΑ, τα ν.π.δ.δ., καθώς και στις επιχειρήσεις δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας (Άρθρο 94), Γ) στην υποχρέωση παροχής Προσωπικού Ασφαλείας και Προσωπικού Ελάχιστης Εγγυημένης Υπηρεσίας (Άρθρο 95) και Δ) στην υποχρέωση προστασίας του δικαιώματος στην εργασία για τους εργαζόμενους που δεν απεργούν, το οποίο θεσπίζεται για πρώτη φορά (Άρθρο 93), και οι προϋποθέσεις διαμορφώνονται, ως ακολούθως:

Α) Υποχρέωση γνωστοποίησης απεργίας και στάσεων εργασίας

Με το άρθρο 91 του ν. 4808/2021, τροποποιήθηκε η παρ. 1 του άρθρου 19 «ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΕΡΓΙΑΣ» του ν. 1264/1982 ως προς τον τρόπο γνωστοποίησης της απεργίας, συμπεριλαμβανομένων των ολιγόωρων στάσεων εργασίας, στον εργοδότη ή την συνδικαλιστική του οργάνωση, είκοσι τέσσερις (24) τουλάχιστον ώρες πριν την πραγματοποίησή της.

Πιο συγκεκριμένα, η προειδοποίηση, η οποία ήταν υποχρεωτική και πριν από την τροποποίηση της διάταξης με τον ν. 4808/2021, γίνεται πλέον μόνο εγγράφως και επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στον εργοδότη ή τους εργοδότες που αφορά. Στο περιεχόμενό της πρέπει να περιλαμβάνονται η ημέρα και η ώρα έναρξης, η διάρκεια της απεργίας, η μορφή αυτής, τα αιτήματα της απεργίας και οι λόγοι που τα θεμελιώνουν.

Σημειώνεται ότι για τις επιχειρήσεις δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας, εξακολουθεί να ισχύει η παρ. 2 του άρθρου 20 «ΚΗΡΥΞΗ ΑΠΕΡΓΙΑΣ» του ν. 1264/1982, στην οποία ορίζεται ότι για τους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας της παρ. 2 του άρθρου 19, κήρυξη απεργίας δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί πριν περάσουν τέσσερις (4) πλήρεις ημέρες από τη γνωστοποίηση των αιτημάτων και των λόγων που τα θεμελιώνουν, με έγγραφο που κοινοποιείται με δικαστικό επιμελητή στον εργοδότη ή τους εργοδότες, στο Υπουργείο το οποίο ασκεί τη σχετική εποπτεία και στο Υπουργείο Εργασίας. Επίσης, ορίζεται ότι η απεργία δεν μπορεί να αφορά αιτήματα διάφορα από εκείνα που γνωστοποιήθηκαν.

Αναφορικά με τους κλάδους των επιχειρήσεων δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας της παρ. 2 του άρθρου 19, των οποίων η λειτουργία έχει ζωτική σημασία για την εξυπηρέτηση βασικών αναγκών του κοινωνικού συνόλου, τροποποιήθηκαν με το άρθρο 92 του ν. 4808/2021 (αφαιρέθηκαν οι κλάδοι της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης), και διαμορφώθηκαν ως εξής:

- α) Παροχής υγειονομικών υπηρεσιών από νοσηλευτικά εν γένει ιδρύματα.
- β) Διύλισης και διανομής ύδατος.
- γ) Παραγωγής και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος ή καύσιμου αερίου.
- δ) Παραγωγής ή διύλισης ακάθαρτου πετρελαίου.
- ε) Μεταφοράς προσώπων και αγαθών από την ξηρά, τη θάλασσα και τον αέρα.
- στ) Τηλεπικοινωνιών και ταχυδρομείων.

ζ) Αποχέτευσης και απαγωγής ακάθαρτων υδάτων και λυμάτων και αποκομιδής και εναποθέσεως απορριμμάτων.

η) Φορτοεκφόρτωσης και αποθήκευσης εμπορευμάτων στα λιμάνια.

θ) Τραπέζης της Ελλάδος, Πολιτικής Αεροπορίας και κάθε είδους υπηρεσιών ή τμημάτων υπηρεσιών που απασχολούνται με την εκκαθάριση και πληρωμή των μισθών του προσωπικού του κατά το άρθρο 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) δημόσιου τομέα.

Σημειώνεται ότι, βάσει της παρ. 7 του άρθρου 30 του ν. 1264/1982, η ανωτέρω διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 19 εφαρμόζεται και για το δικαίωμα απεργίας των δημοσίων υπαλλήλων, όπως ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 30.

Επιπρόσθετα, στην παρ. 8 α) του άρθρου 30 του ν. 1264/1982 ορίζεται ότι για τους δημόσιους υπαλλήλους (άρθρο 30 §1), κήρυξη απεργίας (περιλαμβάνονται και οι στάσεις εργασίας), δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί πριν περάσουν τέσσερις πλήρεις μέρες, από τη γνωστοποίηση των αιτημάτων και των λόγων που τα θεμελιώνουν, με έγγραφο που κοινοποιείται, με δικαστικό επιμελητή, στο (ανάλογο) Υπουργείο Προεδρίας Κυβερνήσεως, στο Υπουργείο Οικονομικών, στο Υπουργείο που υπάγονται οι υπάλληλοι αυτοί, καθώς επίσης και στις διοικήσεις των φορέων που εποπτεύονται από αυτό, όταν πρόκειται για απεργία των υπαλλήλων τους.

Β) Υποχρέωση διεξαγωγής δημόσιου διαλόγου

Με το άρθρο 94 του ν. 4808/2021 αντικαταστάθηκε το άρθρο 3 του ν. 2224/1994 για τη διαδικασία διεξαγωγής δημόσιου διαλόγου ενώπιον του Ο.ΜΕ.Δ., η οποία πλέον καθίσταται υποχρεωτική και για τους εργαζόμενους στο **Δημόσιο, τους ΟΤΑ και τα ν.π.δ.δ.**, εκτός από τους φορείς, υπηρεσίες, οργανισμούς και επιχειρήσεις δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας, της παρ. 2 του άρθρου 19, που ίσχυε και πριν την τροποποίηση της διάταξης. Ειδικότερα, στο νέο άρθρο 3 του ν. 2224/1994 προβλέπονται τα εξής:

Οι αρμόδιες συνδικαλιστικές οργανώσεις που κηρύσσουν την απεργία (ή την ολιγόωρη στάση εργασίας), υποχρεούνται πριν την πραγματοποίησή της να καταθέσουν ενώπιον του Ο.ΜΕ.Δ. αίτηση διεξαγωγής δημόσιου διαλόγου για τα αιτήματα της απεργίας. Την ανωτέρω

αίτηση μαζί με κατάλληλη πρόσκληση σε συνάντηση ανάδειξης μεσολαβητή στον τόπο, ημέρα και ώρα που ορίζει ο Ο.ΜΕ.Δ., οφείλουν να μεριμνήσουν οι

συνδικαλιστικές οργανώσεις, ώστε να επιδοθούν με δικαστικό επιμελητή στον εργοδότη ή τους εργοδότες και στα αρμόδια Υπουργεία, όπως ορίζεται σχετικά στην παρ. 2 του άρθρου 20 και κατά αναλογία στην παρ. 8 α) του άρθρου 30 του ν. 1264/1982. Η επίδοση πρέπει να γίνει το αργότερο συγχρόνως με τις επιδόσεις γνωστοποίησης των αιτημάτων κήρυξης της απεργίας ή της στάσης εργασίας.

Σε περίπτωση που δεν εμφανισθούν αμφότερα τα μέρη στον τόπο και χρόνο που ορίζει η πρόσκληση, ο Ο.ΜΕ.Δ. κηρύσσει άκαρπο τον δημόσιο διάλογο (άρθρο 3 §2 εδάφιο α' ν. 2224/1994). Εάν τα μέρη εμφανισθούν, ο μεσολαβητής που αναλαμβάνει να διευθύνει τον δημόσιο διάλογο, σύμφωνα με την σχετική συμφωνία των μερών, προσπαθεί να τον ολοκληρώσει το συντομότερο δυνατόν, κατά τα οριζόμενα στις παρ. 2 εδάφια β' και γ', 3 και 6 του άρθρου 3 του ν. 2224/1994. Μετά την έναρξη των συζητήσεων, αν η μία από τις πλευρές αποχωρήσει από τον δημόσιο διάλογο ή η προσέγγιση των απόψεων δεν επιτευχθεί εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών, η μεσολάβηση θεωρείται ότι έληξε και ο μεσολαβητής έχει δικαίωμα να υποβάλλει στα μέρη έκθεση για τα αιτήματα της απεργίας, με βάση τις απόψεις των μερών και τη σχετική τεκμηρίωση (άρθρου 3 § 5 ν. 2224/1994).

Όσο διαρκεί ο δημόσιος διάλογος, η άσκηση του δικαιώματος της απεργίας αναστέλλεται στις επιχειρήσεις δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 1264/1982 και απαγορεύεται η άσκηση αγωγής ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων για θέματα σχετικά με την συγκεκριμένη απεργία (άρθρο 3 § 4 ν. 2224/1994).

Για τους υπόλοιπους φορείς, υπηρεσίες, οργανισμούς και επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν στους κλάδους της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 1264/1982, δεν ισχύει η υποχρεωτική διεξαγωγή δημόσιου διαλόγου. Παρόλα αυτά, εάν η συνδικαλιστική οργάνωση που κηρύσσει την απεργία το επιθυμεί, δύναται να ζητήσει με αίτησή της τη διεξαγωγή δημόσιου διαλόγου για τα αιτήματα της απεργίας, ενώπιον του Ο.ΜΕ.Δ. Σε αυτή την περίπτωση, οφείλει να μεριμνήσει ώστε να επιδοθεί με δικαστικό επιμελητή στον εργοδότη, η αίτηση μαζί με κατάλληλη πρόσκληση σε συνάντηση ανάδειξης μεσολαβητή στον τόπο, ημέρα και ώρα που ορίζει ο Ο.ΜΕ.Δ. Η επίδοση μπορεί να γίνει είτε πριν (συγχρόνως με την επίδοση γνωστοποίησης των αιτημάτων κήρυξης της απεργίας ή της στάσης εργασίας στον εργοδότη – άρθρο 19 §1) είτε κατά τη διάρκεια της απεργίας (άρθρο 3

§1 υποπαρ. 2 ν. 2224/1994). Ακολουθείται η διαδικασία που ορίζεται στις παρ. 2, 3, 5 και 6 του άρθρου 3 του ν. 2224/1994 και όσο διαρκεί ο δημόσιος διάλογος, η άσκηση του δικαιώματος της απεργίας δεν αναστέλλεται στις εν λόγω επιχειρήσεις, όπως και στον δημόσιο τομέα.

Επίσης, τη δυνατότητα να ζητήσει τη διεξαγωγή δημόσιου διαλόγου ενώπιον του Ο.ΜΕ.Δ. έχει και κάθε εργοδότης, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στις παρ. 2 έως και 6 του άρθρου 3 του ν. 2224/1994, εφόσον πληροφορηθεί με οποιοδήποτε τρόπο τα αιτήματα της απεργίας ή την κήρυξη απεργίας ή κρίνει ότι υπάρχει κίνδυνος διατάραξης της εργασιακής ειρήνης στην επιχείρηση, τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια της απεργίας.

Γ) Υποχρέωση διάθεσης Προσωπικού Ασφαλείας και Προσωπικού Ελάχιστης Εγγυημένης Υπηρεσίας.

Με το άρθρο 95 αντικαταστάθηκε το άρθρο 21 του ν. 1264/1982 σχετικά με την υποχρέωση της συνδικαλιστικής οργάνωσης που κηρύσσει απεργία να διαθέτει προσωπικό ασφαλείας, και ισχύουν τα ακόλουθα:

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 21, ορίζεται ότι οποιαδήποτε συνδικαλιστική οργάνωση κηρύσσει απεργία, έχει υποχρέωση να διαθέτει κατά τη διάρκειά της το αναγκαίο προσωπικό για την ασφάλεια των εγκαταστάσεων της επιχείρησης και την πρόληψη καταστροφών και ατυχημάτων (Προσωπικό Ασφαλείας).

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 21, εισάγεται η έννοια του Προσωπικού Ελάχιστης Εγγυημένης Υπηρεσίας και ορίζεται ότι πρέπει να διατίθεται στις επιχειρήσεις δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας της παρ. 2 του άρθρου 19, πέραν του Προσωπικού Ασφαλείας, για την αντιμετώπιση των στοιχειωδών αναγκών του κοινωνικού συνόλου κατά τη διάρκεια της απεργίας. Ειδικότερα, οι στοιχειώδεις ανάγκες ορίζονται ως τουλάχιστον το ένα τρίτο (1/3) της συνήθως παρεχόμενης υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, το ποσοστό του Προσωπικού Ελάχιστης Εγγυημένης Υπηρεσίας που θα συμφωνηθεί, δεν μπορεί να είναι μικρότερο του ως άνω οριζόμενου.

Εντούτοις, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, στον οποίο υπάγεται ο φορέας ή ο κλάδος δραστηριότητας, που εκδίδεται κατόπιν συμφωνίας των μερών ή έγγραφης εισήγησης οιοδήποτε κοινωνικού εταίρου ή φορέα έχει έννομο συμφέρον - ο οποίος τεκμηριώνει

μικρότερη ανάγκη λειτουργίας - δύναται να περιορισθεί το ανωτέρω ποσοστό των στοιχειωδών αναγκών.

Σημειώνεται ότι για τις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, οι οποίες δεν καλύπτουν ανάγκες που είναι ζωτικές για το κοινωνικό σύνολο, δεν υφίσταται υποχρέωση παροχής Προσωπικού Ελάχιστης Εγγυημένης Υπηρεσίας.

Η συνδικαλιστική οργάνωση που κήρυξε την απεργία γνωστοποιεί εγγράφως στον εργοδότη, με έγγραφο που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή πριν από την έναρξη της απεργίας, τα ονόματα των εργαζομένων που θα παρέχουν τις υπηρεσίες τους ως Προσωπικό Ασφαλείας και, αν απαιτείται, ως Προσωπικό Ελάχιστης Εγγυημένης Υπηρεσίας. Επίσης, με ευθύνη της συνδικαλιστικής οργάνωσης, το διατιθέμενο προσωπικό, όπως ορίσθηκε και στις δύο περιπτώσεις, παρέχει τις υπηρεσίες του υπό τις οδηγίες του εργοδότη, προς εκπλήρωση των σκοπών για τους οποίους διατίθεται (άρθρο 21 §3 ν. 1264/1982).

Το προσωπικό των παραγράφων 1 και 2, καθορίζεται με ειδική συμφωνία μεταξύ της πιο αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης και του εργοδότη, κατά τον τρόπο που ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 1264/1982. Η εν λόγω συμφωνία, βάσει της παρ. 5 του άρθρου 21 του ν. 1264/1982, πρέπει να αναφέρει τουλάχιστον:

- α) τα συμβαλλόμενα μέρη,
- β) την εκμετάλλευση ή επιχείρηση ή τις εκμεταλλεύσεις ή επιχειρήσεις στις οποίες θα εφαρμόζεται,
- γ) τις υπηρεσίες και τμήματα της εκμετάλλευσης ή επιχείρησης ή των εκμεταλλεύσεων ή επιχειρήσεων που θα λειτουργούν κατά τη διάρκεια της απεργίας, αναλόγως με τη διάρκειά της και τις επιπτώσεις στο δημόσιο συμφέρον και την οικονομία συγκεκριμένης ή ευρύτερης περιοχής ή όλης της χώρας,
- δ) τον αριθμό των εργαζομένων ανά ειδικότητα που απαιτείται για τη στελέχωση των υπηρεσιών και τμημάτων της εκμετάλλευσης ή επιχείρησης ή των εκμεταλλεύσεων ή επιχειρήσεων με προσωπικό Ασφαλείας των παρ. 1 και 2, όπου απαιτείται,
- ε) διαδικαστικά θέματα ορισμού των εργαζομένων των παρ. 1 και 2 και

στ) τη διάρκεια αυτής, η οποία μπορεί να είναι ορισμένη, αλλά τουλάχιστον ενός (1) έτους, ή αόριστη.

Περαιτέρω, στις επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 1264/1982, πέραν του προσωπικού της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 1264/1982, με την ίδια συμφωνία είναι δυνατό να καθορίζονται οι συγκεκριμένες ανάγκες του κοινωνικού συνόλου, τις οποίες πρέπει να καλύπτει ο εργοδότης σε περίπτωση απεργίας, όπως και οι συνέπειες από την παραβίαση της συμφωνίας. Κριτήρια για τα θέματα αυτά αποτελούν το είδος και η κοινωνική κρισιμότητα των υπηρεσιών και αγαθών που παρέχει η επιχείρηση, καθώς και η ανάγκη διασφάλισης της άσκησης του δικαιώματος της απεργίας, πάντοτε εντός του πλαισίου που καθορίζει η παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 1264/1982, και ιδίως το τελευταίο εδάφιο αυτής.

Η ανωτέρω ειδική συμφωνία, καταρτίζεται με απευθείας διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών, όπως ορίζεται στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 21 και σε περίπτωση μη καταγγελίας ή τροποποίησής της, ισχύει και για τα επόμενα ημερολογιακά έτη. Επίσης, σε περίπτωση που ο διάλογος για την συμφωνία ξεκινήσει σε ημερομηνία διαφορετική της προβλεπόμενης, ήτοι την 5^η Νοεμβρίου, θεωρείται έγκυρη εφόσον καταρτιστεί με απευθείας διαπραγματεύσεις των μερών μέχρι την 25^η Νοεμβρίου και κατατεθεί στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, εντός πέντε (5) ημερών από την υπογραφή της.

Αν η συμφωνία δεν καταρτισθεί έως την 25η Νοεμβρίου ή δεν κατατεθεί στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 8, τα μέρη υποχρεούνται να προσφύγουν στη διαδικασία της μεσολάβησης του άρθρου 15 του ν. 1876/1990 (Α' 27'), όπως ισχύει, η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ανάληψη των καθηκόντων του μεσολαβητή. Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή αν η μεσολάβηση δεν καταλήξει σε συμφωνία, τότε κάθε ενδιαφερόμενη πλευρά έχει δικαίωμα να παραπέμψει το θέμα στη διαδικασία της διαιτησίας του άρθρου 16 του ν. 1876/1990 (Α' 27'), όπως ισχύει (άρθρο 21 §9 ν. 1264/1982).

Πάντως, δεν επιτρέπεται η κήρυξη απεργίας χωρίς να έχει προηγουμένως καθοριστεί το Προσωπικό Ασφαλείας και, όπου απαιτείται, το Προσωπικό Ελάχιστης Εγγυημένης Υπηρεσίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο παρόν άρθρο, ή χωρίς να τεθεί πραγματικά στη διάθεση του εργοδότη το συγκεκριμένο προσωπικό με ευθύνη της συνδικαλιστικής

οργάνωσης που κηρύσσει την απεργία, το οποίο υπόκειται στο διευθυντικό του δικαίωμα (άρθρο 21 §10 ν. 1264/1982).

Επιπρόσθετα, τα ζητήματα των παραγράφων 1 έως και 4 του άρθρου 21 του ν. 1264/1982, μπορούν να ρυθμίζονται και με συλλογικές συμβάσεις εργασίας για όλες τις επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως του δημόσιου ή μη χαρακτήρα τους και του χαρακτηρισμού τους ή μη ως κοινής ωφέλειας (άρθρο 21 §11 ν. 1264/1982).

Σημειώνεται ότι η υποχρέωση για διατήρηση προσωπικού ελάχιστης εγγυημένης υπηρεσίας ισχύει από τη δημοσίευση του ν. 4808/2021, καθώς δεν υπάρχει ειδική διάταξη που να ορίζει διαφορετικό χρονικό σημείο για την έναρξη ισχύος της σχετικής διάταξης. Επομένως, οι επιχειρήσεις και οι αρμόδιες συνδικαλιστικές οργανώσεις οφείλουν να μεριμνήσουν για την άμεση κατάρτιση των ειδικών συμφωνιών του άρθρου 21 του ν. 1264/1982, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 95 του ν. 4808/2021 ή να τις τροποποιήσουν αναλόγως.

Δ) Υποχρέωση προστασίας του δικαιώματος στην εργασία

Με το άρθρο 93 του ν. 4808/2021, εισάγεται νέα υποχρέωση για όλες τις συνδικαλιστικές οργανώσεις που κηρύσσουν απεργία, σε σχέση με τους εργαζόμενους που δεν συμμετέχουν στην απεργία.

Πιο συγκεκριμένα, η συνδικαλιστική οργάνωση που κηρύσσει απεργία υποχρεούται να προστατεύει το δικαίωμα των εργαζομένων, οι οποίοι δεν συμμετέχουν στην απεργία, ώστε να προσέρχονται και να αποχωρούν ελεύθερα και ανεμπόδιστα από την εργασία τους και να παρέχουν αυτήν χωρίς εμπόδιο και ιδίως χωρίς την άσκηση σωματικής ή ψυχολογικής βίας σε βάρος τους από οποιονδήποτε (άρθρο 93 §1 ν. 4808/2021).

Εάν παραβιαστεί η ανωτέρω υποχρέωση, η απεργία μπορεί να διακοπεί με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 22 του ν. 1264/1982. Στην περίπτωση αυτή, για την κήρυξη νέας απεργίας απαιτείται η τήρηση όλων των διατυπώσεων του άρθρου 20 του ν. 1264/1982 και της προθεσμίας της παρ.1 του άρθρου 19 ή της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 1264/1982, κατά περίπτωση (άρθρο 93 §2 ν. 4808/2021).

Επιπρόσθετα, προβλέπεται ότι υπαίτια παραβίαση της ανωτέρω υποχρέωσης γεννά αστική ευθύνη της αρμόδιας συνδικαλιστικής οργάνωσης και των υπαίτιων μελών του διοικητικού της συμβουλίου (άρθρο 93 §3 ν. 4808/2021).

Επισημαίνεται ότι, όλες οι ανωτέρω προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος της απεργίας, βάσει των άρθρων 91 έως και 95 του ν. 4808/2021, όπως τροποποίησε τις αντίστοιχες διατάξεις του ν. 1264/1982 και του ν. 2224/1994, καθίστανται υποχρεωτικές προκειμένου η απεργία να είναι νόμιμη.

Επίσης, για τις διαφορές που προκύπτουν από την εφαρμογή των άρθρων 19-22 του ν. 1264/1982, αναφορικά με τη νομιμότητα των απεργιών, εφαρμόζονται οι παρ. 4 έως 6 του άρθρου 22 του ν. 1264/1982, όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 95 του ν. 4808/2021, βάσει της οποίας προβλέπονται τα εξής:

Εάν απεργία ή στάση εργασίας που έχει κηρυχθεί από πρωτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση, κριθεί παράνομη σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 22 του ν. 1264/1982, δεν επιτρέπεται, μετά την έκδοση της απόφασης, η κήρυξη απεργίας κατά του ίδιου εργοδότη και με ίδια ημερομηνία έναρξης από την αντίστοιχη δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ANNA ΣΤΡΑΤΙΝΑΚΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ**ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ:****Υπουργείο Εσωτερικών**

- α) Γραφείο Υπουργού
- β) Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα
- γ) Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού

Με την παράκληση κοινοποίησης της παρούσας Εγκυκλίου σε όλα τα Υπουργεία, τους ΟΤΑ, τα ν.π.δ.δ. και όλους τους εποπτευόμενους φορείς.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού
3. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Εργασίας
4. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Κοινωνικών Ασφαλίσεων
5. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
6. Γραφείο Διοικητή ΟΑΕΔ
7. Γραφείο Γενικού Επιθεωρητή του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας
8. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία
9. Γραφείο Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
10. Γραφείο Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Ασφάλισης
11. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Εργατικού Δυναμικού ΟΑΕΔ
12. Γραφείο Νομικής Συμβούλου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
13. Γραφείο Νομικού Συμβούλου Γενικής Γραμματέως Κοινωνικών Ασφαλίσεων
14. Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων -Κ.Υ. του Σ.Ε.Π.Ε.
15. Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία – Κ.Υ. του Σ.Ε.Π.Ε.
16. Δ8